

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา มุ่งศึกษาปัญหาในกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

ขั้นตอนการวิจัย

ช่วงที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา

1. ศึกษาและวิเคราะห์บริบทของชุมชน
2. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาภาคสนามในกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
3. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. สร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล
5. นำแบบสอบถามมาทดลองใช้ และนำมาแก้ไข ปรับปรุง ให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง
6. ดำเนินการเก็บข้อมูล
7. วิเคราะห์สรุปข้อมูล
8. สรุปปัญหา

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็ง

1. นำร่างรูปแบบมาจัดการสนทนากลุ่ม
2. สังเคราะห์รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลทั้งหมดจากประชากร ซึ่งได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิก อบต. ประธานสภา อบต. และผู้นำกลุ่มองค์การชุมชน จำนวนรวม 50 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร	จำนวน
- นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- สมาชิก อบต.	38
- ประธานสภา อบต.	1
- ผู้นำกลุ่มองค์การชุมชน	9
รวม	50

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการประชุมสนทนากลุ่ม (FGD) นั้น มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
2. มีประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนาชุมชนอย่างน้อย 5 ปี
มีจำนวน 7 คน ได้แก่

1. นายสมศักดิ์ ฉันทะ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์
2. ผศ.เสรี ชาเหล่า ผู้ช่วยฝ่ายบริการวิชาการและชุมชนสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
3. นายเอกราช เขี่ยมเอื้อยุทธ หัวหน้ากลุ่มงานแผนงานและข้อมูล สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครสวรรค์

4. พ.ต.ท.นิกร ขวัญเมือง รองผู้กำกับการฝ่ายสืบสวนสอบสวน
สถานีตำรวจอำเภอโกรกพระ อำเภอโกรกพระ
จังหวัดนครสวรรค์ หัวหน้าชุดตำรวจชุมชน
สัมพันธ์
5. นางศิรินทิพย์ สุขะตะวิจิตร นักพัฒนาสังคม 7 สำนักงานพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์
6. นายสมเกียรติ กังธีระวัฒน์ พัฒนาการอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
7. นางศุภลักษณ์ แก้วมณี นักวิชาการพัฒนาชุมชน 7 ว
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ช่วงที่ 1 การศึกษาปัญหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเองจำนวน 1 ชุด ซึ่งเป็น
แบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ซึ่งมีเนื้อหาในปัญหาด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

- ด้านการก่อสร้างกลุ่ม
- ด้านการปฏิบัติการ
- ด้านการสร้าง และขยายเครือข่าย
- ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด

(สำราญ มีแจ้ง .2544:37)

ระดับ 4	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
ระดับ 3	หมายถึง	มีปัญหามาก
ระดับ 2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

ช่วงที่ 2

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ช่วงที่ 1 การศึกษาปัญหา

1. ทบทวนเอกสาร และศึกษาเอกสารงานวิชาการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย
2. บูรณาการเนื้อหาจากการศึกษา กำหนดกรอบแนวคิดที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ปรัชญาการรวมการที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อให้ข้อเสนอแนะ
4. เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อความตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือประกอบด้วย

4.1 รศ.ดร.ธานี เกสทอง ตำแหน่งคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

4.2 ดร.สมภาพ เจริญนทต อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

4.3 ผศ.ธনীศ มีศรีสวัสดิ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้ค่าความตรง เท่ากับ 1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับสมาชิกในตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บข้อมูลต่อไปได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบ

ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข ก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีแหล่งข้อมูล และขั้นตอนการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 การศึกษาปัญหา

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เพื่อขอความร่วมมือในการประสานงานการเก็บข้อมูลกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว
2. นำแบบสอบถามไปให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน สมาชิกในตำบล พร้อมทั้งเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองโดยดำเนินการระหว่างเดือน มิถุนายน 2549 ถึง กรกฎาคม 2549
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 50 ฉบับ ได้รับคืน 50 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบ

การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อขอความร่วมมือเข้าร่วมกระบวนการสนทนาระดมความคิด เพื่อสร้างรูปแบบกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ และจัดสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดบันทึกด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2549 ณ ห้องประชุมสำนักงานบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ช่วงที่ 1

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อสรุปปัญหาในการกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถาม แล้ววิเคราะห์แต่ละกิจกรรมตามวิธีการให้คะแนน 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งในแต่ละประเด็น ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้ (สำราญ มีแจ้ง. 2544 : 37)

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

2. ประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าสถิติตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย พร้อมทั้งแปลผลในแต่ละตาราง

ช่วงที่ 2

สร้างรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยกระบวนการสนทนากลุ่ม

สถิติที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (%)

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ)

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)